

«У БЕЛАРУСІ РЭФОРМА МОЖА БЫЦЬ ТОЛЬКІ Ў АДНЫМ КІРУНКУ — ЯК УДАСКАНАЛЕННЕ ТАГО, ШТО Ў НАС ЁСЦЬ»

Меркаванні

ЁСЦЬ ШАНЦ У КОЖНАГА

Яўген АРШАНСКІ, прафесар кафедры хіміі Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Шаўрава, доктар педагогічных навук, прафесар:

Фота БелТА

«Калі чытаю ў інтэрнэце размовы наконт таго, каб «выйсці на плошчу», становіцца, мякка кажучы, непрыемна. Адназначна лічу, што ніякія пытанні: ад асабістых да тых, якія датычацца многіх, на вуліцы вырашацца не могуць...»

Тым больш як прафесійны хімік, магу канстатаваць, што вельмі важная ўстойлівасць сістэм, стабільнасць. Жыццё ў Беларусі стабільнае, а з іншага боку, відавочна, што краіна імкліва развіваецца.

Зразумела, дзяржава, грамадства павінны развівацца, і такая магчымасць павінна быць у кожнага. У гэтым сэнсе нам пашанцавала, у нашай краіне ёсць шанц атрымаць вельмі добрую адукацыю, правяці свае здольнасці, зрабіць навуковую кар'еру ў іншых сферах.

І развіццё з'яўляецца практычна ўсе бакі жыцця. Як чалавека навука мяне сёння радуе прагрэс у самых розных навуковых кірунках: бія- і нанайндустрыі, прыборабудавання, атамнай энергетыкі і іншых.

Пры гэтым бясспрэчна, што развіццё навуковых сфер з'яўляецца не толькі сталіцай, але і рэгіёнамі. У гэтым сэнсе, у нашым ўніверсітэце мадэрнізацыя і адкрываюцца новыя навуковыя лабараторыі, нават лабараторыя штучнага інтэлекту.

А як чалавек, які займаецца праблемамі адукацыі, мяне радуе, што сёння ўзяты курс на ўзмацненне практыкаарыентаванасці падрыхтоўкі спецыялістаў. Паспяхова развіваецца сістэма агульнай сярэдняй і вышэйшай адукацыі. Ёсць усе магчымасці для падрыхтоўкі з улікам самых сучасных патрабаванняў. Многія мары ўжо ўвасабляюцца ў жыццё. Напрыклад, у нас ва ўніверсітэце ў хуткім часе адкрыцца лабараторыя IT-тэхналогій і метадаў навучання хіміі.

Зразумела, што акрамя навукі і адукацыі яшчэ ёсць звычайнае жыццё... Паглядзіце, мы жывём у чыстай і ўтульнай краіне. Я заўсёды з гонарам паказваю прыгажосць Прыдзвіння маім замежным сябрам. Вельмі прыемна чуць словы пра тое, што тут хочацца застацца...

Як кажучы ў народзе, як грыбы пасля дажджу растуць новыя дамы і цэлыя мікрараёны. Літаральна на вачах у Віцебску становіцца ўсё большым мікраапа Бялёва. Пры гэтым паралельна вядзецца добраўпарадкаванне старых раёнаў горада. Мне вельмі падабаецца Віцебск, які па праве можна назваць адным з самых прыгожых не толькі ў Беларусі, але і на ўсёй постсавецкай прасторы. Горад на берагах Заходняй Дзвіны — радзіма Марка Шагала, авангарду ў мастацтве, аўра Віцебска натхняла і будзе натхняць творчых людзей...

Грамадзянам нашай любімай Беларусі трэба не забываць, што ў краіне, якая ў цэнтры Еўропы, ёсць нямала вельмі добрых сацыяльных гарантый, якія ім дае дзяржава. Сёння напрыклад, у сувязі з пандэміяй многія ацанілі перавагі бясплатнага медыцынскага абслугоўвання. Ды і да яе высокі ўзровень медыцыны быў гарантыяй добрых дыягнастыкі, лячэння і рэабілітацыі.

Наконт узорнага жыцця. У народзе кажучы, што грошай заўсёды мала, але сёння заробатная плата дазваляе ўтрымліваць сям'ю. А гэта дазваляе аб'явіць аб меркаванні павышэнні пенсій.

Усё гэта магчыма толькі пры ўмове стабільнасці і выразнага кіравання краінай, якое я бачу сёння. Менавіта таму я заўсёды падтрымліваю і буду падтрымліваць існуючую палітыку дзяржавы. Шчыра веру, што Беларусь будзе развівацца, карыстацца павагай на міжнароднай арэне і прырастаць лепшым.

Нам трэба забяспечыць перш за ўсё людзей, якія не маюць жылля». — заявіў Прэзідэнт.

Прадпрыемствы — 3 цэнтры

Задача Мінска — аднавіць усе эканамічныя сувязі пасля адкрыцця граніц і аднавіць экартны патэнцыял як мінімум на леташнім узроўні, адзначыў Прэзідэнт.

«Што мы сёння падаем, гэта наша бяда, а не наша віна. Мы нічога не закрывалі, але наўкол усё закрытае пакуль. Трэба на Мінск паглядзець сур'ёзна, мабыць, вярнуцца яшчэ да Генеральнага плана, канчаткова зацвердзіць яго і прадставіць мінчанам, каб яны разумелі, як будзем рухацца ў наступную пяцігодку», — упэўнены Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на неабходнасць эфектыўнага карыстання дзяржаўнай маёмасцю. Вынас прадпрыемстваў з цэнтры горада будзе працягнуты, на старых пляцоўках магчыма развіваць чыстыя вытворчасці.

«Задач вельмі шмат, задачы вельмі няпростыя. І рэформамі гэтыя задачы не вырашыш. Паколькі шмат кажучы аб «пераменах», я вам павінен сказаць, як я разумею гэтыя рэформы і як мы ішлі па жыццё, рэфармуючыся. У Беларусі рэформа можа быць толькі ў адным кірунку — як удаканаленне таго, што ў нас ёсць. Мы маем адпаведныя школы. Дык нам лепш інвеставаць у гэта, дзе мы штосьці разумеем. Навошта нам ствараць на голым месцы, імкнучыся зламаць і новае пабудоваць? Мы павінны самі будаваць свае вытворчасці, уводзіць іх у строй, які павінны плаціць падаткі. Таму нам трэба акуртаней быць і з замежнымі інвестарамі — трэба падтрымліваць сваіх», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Супрацоўнічаць дзяржава гатовая з кожным, хто прапануе нешта новае і карыснае.

«У нас задачы велізарнай важнасці, якія мы павінны рашыць. І рэформа — гэта будзем удаканаліваць, паглыбляць і пашыраць, што мы ўмеём рабіць. Таму рэформы і яшчэ раз рэформы, але як удаканаленне таго, што ў нас ёсць: ці то адукацыя, ахова здароўя, прамысловасць ці сельская гаспадарка. Трэба «ўстаць на плечы гігантаў» і ствараць новае», — заключыў Прэзідэнт.

Варвара МАРЗОВА.

Фота БелТА

ў лік дзесяці еўрапейскіх гарадоў, якія абавязкова варта наведваць.

«Беларуская сталіца — прызнаная культурная пляцоўка», — працягнуў кіраўнік дзяржавы. Каб у гэтым упэўніцца, прапанаваў прайсціся па вуліцах сталіцы, дзе размешчаны тэатры, галерэі, канцэртныя залы. У беларускіх дзесяці мастацтваў ёсць усе магчымыя для творчасці.

У гарады-спадарожнікі

Падчас сустрэчы зайшла гутарка і аб праблемах. Галоўнай Аляксандр Лукашэнка назваў адрыў кіраўніцтва горада ад рэальных патрэб людзей, бюракратызм і карупцыю.

«Карупцыя — гэта ржа, якая раз'ядае не толькі эканоміку, але і грамадства, увесь уклад, які мы стварылі. Увогуле я вас не хачу ў гэтым плане пераконваць. Усё ў свеце ацанілі Беларусь як краіну з самай нізкай карупцыяй. Таму што нам не трэба плаціць узнагародку, каб сюды прыйсці. Калі нехта жадае інакш — я не ваш прэзідэнт. І вы не галасуйце за мяне. Карупцыя — гэта знявага чалавека. І я не хачу, каб Беларусь пагрузілася ў гэтую арыгуну, як нашы суседзі», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Ён заклікаў не губляць сувязь з грамадзянамі і асабліва з моладдзю, а пасля выбараў не астываць і не самазаспакойвацца. Па словах Аляксандра Лукашэнка, належыць умацаваць і выканаўчую, тэхналагічную дысцыпліну, якая непасрэдна ўплывае на якасць

прадукцыі, а значыць, і на экорт. Без экорт (і валюты) краіна жыць не будзе, папярэдзіў Прэзідэнт.

«Асабліва ўвагу нам трэба звярнуць у цэлым на горад. Ён павінен быць узорам ва ўсіх адносінах. Пакуль агульнагарадская чарга тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, налічвае амаль 200 тысяч сем'яў. Не вырашана задача па затрымманні росту насельніцтва сталіцы на ўзроўні не больш за два мільёны чалавек — а пажадана спыніцца на цяперашнім узроўні», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — Перанасяленне далучэння нельга ні ў якім выпадку, Мінск павінен застацца ў межах першаў калычавой дарогі, — запатрабаваў Аляксандр Лукашэнка.

«Калі нехта думае, што мы гэтую зялёную зону, парк і іншыя пачнём падразаць і там нешта будаваць, жыллё... Гэтага не будзе. Гэта набытак людзей. Не усё могуць паехаць на Бялі ці Гаа. А вось з дзеткамі перайсці чарыз дарогі і пайсці ў парк адпачыць... Там нельга нічога больш будаваць», — папярэдзіў ён.

Замест ушчыльнення Мінска, упэўнены лідар Беларусі, трэба будавацца на свабодных землях і ствараць інфраструктуру. «Будзем развіваць гарады-спадарожнікі... Нам удалося крыху збіць ценны, асабліва і перш за ўсё там, дзе людзі стаяць у чарзе. І гэты працэс мы будзем умацняць. Будзем пашыраць будаўніцтва аранжэвай жылля — жылля спажывецкіх якасцяў».

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Чацвёртае месца мы займаем сярод шанаснаці метראполітэнаў СНД, будзем трэцюю лінію — у хуткім часе ўвядзем яе ў строй і разгрузім яшчэ больш наш горад. Вы ведаеце, што я патрабую ад урада і гараджан пераходзіць на электрамабіль, — звярнуў увагу Аляксандр Лукашэнка. — ...Адна з асноўных задач, якую мы вырашым у наступнай пяцігодцы, — гэта пераход на электрамабіль. Мы проста не павінны тут адстаць».

І ўвядзенне ў эксплуатацыю атамнай электрастанцыі будзе гэтакім садзейнічаць.

«Я часта аб гэтым казаў, калі мы пачыналі яе будаваць, каб вас пераканаць, што нам трэба яе пабудоваць, — мала таго, што гэта экалагічна чыстае паліва. Бяспека важная, безумоўна, але сёння ўжо навучыліся будаваць бяспечныя ядзерныя рэактары. Беларусь літаральна акружана атамнымі станцыямі. А нам нельга? Мы пабудавалі сваю атамную станцыю. А зараз ідзе барацьба, схаваная, праўда. Я яе бачу. Хто будзе абслугоўваць? Гэта ж найвышэйшая тэхналогія. Мы. Акрамя рэактараў. Рэактар павінен абслугоўваць тыя, хто яго будаваў. Гэтыя тэхналогіі нікому не перадаюцца. Мы не проста пабудавалі атамную станцыю — мы навучыліся будаваць такія аб'екты», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы і паведаміў, што краіны блізкага замежжа ўжо прасякаю дапамогай ў будаўніцтве АЭС.

Такім чынам Беларусь тэхналагічна ўзнімаецца на новую вышыню — і гэта галоўны аргумент пры прыняцці рашэння па БелАЭС, касмічнай сферы і сферы інтэлектуальных тэхналогій.

«Мы вельмі шмат ствараем тых галін, якіх у нас не было. Гэта адзінкавыя экзамплары, бо для гэтага трэба вельмі шмат грошай. І ў нас няма такога досведу — гэтаму трэба вучыцца нанова», — растлумачыў Аляксандр Лукашэнка.

У Нацыянальным аэрапорце пабудавана другая ўзлётна-пасадкавая паласа, ідзе чарговы этап рэканструкцыі. А ў найбліжэйшыя гады, паведаміў Прэзідэнт, да павятравай гавані будзе пабудавана электрычная з чыгунчанага вазкала Мінска: «Я нядаўна зацвердзіў гэты праект, мы вызначыліся, дзе будзе перон для выхаду. У такім чынам аб'яўнаем наш аэрапорт — прыгожы, вельмі ўтульны — з горадам-ге-

наваным навучальным лабараторыі па розных кірунках судовай экспертызы, абсталяваны сучаснымі адмысловымі комплексамі. У лабараторыі судова-медыцынскіх даследаванняў маецца сістэма сканавання гісталагічных прэпаратаў. Ва ўсёй краіне такіх толькі чатыры. Сярод яе магчымасцяў — алічбоўка і маштабаванне малюнка пад мікраскопам у рэжыме рэальнага часу з магчымасцю трансляцыі праз інтэрнэт. Гэта дазваляе, між іншым, калегіяльна разглядаць атрыманыя вынікі падчас анлайн-дэманстрацыі, што ў сваю чаргу павялічвае практычную скіраванасць навучання. Пры неабходнасці на гэтым прыборы можна праводзіць даследаванні не толькі ў мэтах навучання, але і ў межах расследавання крмінальных спраў.

НОВАЕ АБСТАЛЯВАННЕ ДЛЯ СУДОВЫХ ЭКСПЕРТАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Андрэй Швед адзначыў, што такая ўстанова на постсавецкай прасторы ўнікальная. Тут сабраныя ўсе магчымасці для падрыхтоўкі спецыялістаў у сферы судовай экспертызы. У тым ліку — і замежных. Што, у сваю чаргу, забяспечвае трывалы прыток валюты ў краіну:

— Толькі за апошні год больш за 1000 экспертаў, у тым ліку 70 з іншых краін, прайшлі ў нас перападрыхтоўку. На некаторых спецыяльнасцях у інстытуце тэрмін навучання складае паўтара года. Пул заявак на найбліжэйшыя гады ўжо складзены. Бюджэт атрымаў больш за 200 тысяч долараў. Асноўная частка гэтых грошай выдаткаваная на набыццё сучаснага абсталявання для падрыхтоўкі тэстаў. У гэтым ёсць свае спецыфіка. Так, мы імкнемся ўкараняць у нашу работу ўсе беларускія распрацоўкі, але ёсць сегмент тэхнікі, які вырабляецца толькі ў замежжы — Злучаных Штатах Амерыкі, Японіі, Паўднёвай Карэі, Германіі.

Мадэрнізацыя вучэбнай базы ішла паўтара года. У Інстытуце аргані-

У тэму

ЛАБАРАТОРЫЯ ДЗЯРЖКАМІТЭТА СУДОВЫХ ЭКСПЕРТЫЗ УВАЙШЛА Ў ТРОЙКУ НАЙЛЕПШЫХ У СВЕЦЕ

Лабараторыя даследавання нафтапрадуктаў і гаруча-змазачных матэрыялаў Дзяржкамітэта прымала ўдзел у даследаванні Round Robin, у якім спаборнічалі 19 лабараторыяў з 16 краін свету, паведамілі БелТА ў ДКСЭ. Трэба было вызначыць від двух разліваў нафтапрадукту, выяўленага ў выглядзе пляма на прыбярэжнай тэрыторыі Іспаніі. Акрамя гэтага, неабходна было высветліць знешнія фактары навакольнага асяроддзя, якія паўплывалі на хімічны састаў разлітага нафтапрадукту, выявіць крыніцу забруджвання.

Узорамі для параўнання сталі пробы, якія ўзялі з матарнага адсека судна, заўважанага ў месцы разліву да выяўлення пляма нафтапрадуктаў. Выкарыстоўваліся матэрыялы, узятыя на нафтаперапрацоўным заводзе, які знаходзіцца побач з месцам разліву.

Справаздачу беларускіх экспертаў камісія ацаніла на 96 балаў са 100 магчымых. «Ацэньваліся якасць атрыманых даных, правільнасць вызначэння тыпу нафтапрадуктаў і падабенства паміж імі, паўнота і дэталізацыя заключэння», — адзначылі ў ведамстве.

Фота БелТА

заваны навучальным лабараторыі па розных кірунках судовай экспертызы, абсталяваны сучаснымі адмысловымі комплексамі. У лабараторыі судова-медыцынскіх даследаванняў маецца сістэма сканавання гісталагічных прэпаратаў. Ва ўсёй краіне такіх толькі чатыры. Сярод яе магчымасцяў — алічбоўка і маштабаванне малюнка пад мікраскопам у рэжыме рэальнага часу з магчымасцю трансляцыі праз інтэрнэт. Гэта дазваляе, між іншым, калегіяльна разглядаць атрыманыя вынікі падчас анлайн-дэманстрацыі, што ў сваю чаргу павялічвае практычную скіраванасць навучання. Пры неабходнасці на гэтым прыборы можна праводзіць даследаванні не толькі ў мэтах навучання, але і ў межах расследавання крмінальных спраў.

У інстытуце месціцца шмат іншых лабараторыяў — лінгвістычная, фанаскапічная, мастацтвазнаўчая, інавацыйныя тэхналогій... Вельмі цікавы кабінет, у якім вучаць праводзіць трасалагічныя даследаванні. Гэта значыць, рабіць заключэнні па пакінутых матэрыяльных слядах. Чаго тут толькі няма ў якасці прадмета навучання — замкі, дзверы, вопратка...

— У гэтым кабінэце мы вучым выствяляць прыкметы ўзлому замкаў, адбіткаў пальцаў, слядоў абутку, фарбавальных сродкаў, — каментуе прарэктар па навучальнай рабоце Вадзім ПАНЯК. — Таксама ў нашай кампетэнцыі — складанне цэлага па фрагментах. Напрыклад, чалавек разбіў фару ў аўтамабіль і з'ехаў з месца ДТЗ. Задача эксперта — сабраць усю «мазаіку», каб высветліць, як прыйшоў удар.

Тэма ДТЗ і іншых крмінальных спраў, якіх у нас шмат, — гэта тэма, якая будзе ўважана ў якасці прадмета навучання ў якасці адмысловае крэсла.

Тэма ДТЗ і іншых крмінальных спраў, якіх у нас шмат, — гэта тэма, якая будзе ўважана ў якасці прадмета навучання ў якасці адмысловае крэсла.

— На ім стажоры могуць пабачыць, як след з месца здарэння забіраецца на месцы здарэння, трапляе да эксперта і як ён з ім працуе, — заўважае рэктар інстытута Ірэна ЛАПІНА. — Першы допуск, які атрымае эксперт, — гэта агляд месца здарэння... Акрамя таго, пры дапамозе спецыялізаванага кулёўніка можна на практыцы спасылаць тонкасці балістычнай экспертызы. Ёсць нават прыстававанне для вымярэння нацяжэння цапцы ў арбелатах.

Валар'ян ШКЛЕННІК

ПАПЯРОВЫ ПРАЯЗНЫ ЎЖО АБЛІЧВАВАНЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Для аплаты праезду бескантактавым спосабам пасажыру неабходна навесці сканер на QR, убудаваны ў праграму «аплаці™», выбраць колькасць квітоў для пакупкі і, калі на экране смартфона высветліцца сума для аплаты, націснуць кнопку «Аплаціць». Грошы тут жа спішучацца з электроннага кашалька пасажыра. А на экране смартфона з'явіцца білет. Каб яго набыць, набліжацца да QR-кода нам трэба. Счытанне адрываецца з адлегласці да 2—2,5 метра. Някіх лішніх кантактаў, пошуку дробязі — усё спрощана да некалькіх клікаў.

Новая версія для Мінска

Што датычыцца жыхароў сталіцы, ім прадстаўлена абноўленая версія сістэмы «Аплаці. Транспарт» з новымі ўнікальнымі магчымасцямі. У ёй мінчане змогуць купіць smart-білет не толькі па QR-кодзе, але і яшчэ двума спосабамі.

У транспартных сродках, абсталяваных блютуз- і wifi-пазнімкамі, праграма «аплаці™», усталяваная на смартфон, сама іх распазнае і адразу прапануе набыць квіток на праезд. Акрамя таго, прадугледжаны яшчэ адзін «экстранны» варыянт аплаты — па гаражным нумары транспартнага сродку. Знайсці яго проста — на налעпках проста пад QR-кодам.

«За чатыры месяцы мы змаглі падключыць да сістэмы 17 гарадоў. Усяго гэта каля паўтары тысячы адзінак транспарту. Штодня з дапамогай сістэмы прадаецца больш за 12 тысяч білетаў, — адзначыў намеснік старшыні Праўлення ААТ «Белінвестбанк» Андрэй САКІРКА. — Прыемна, што сэрвіс развіваецца не толькі на транспорце. Да «аплаці™» падключыліся чатыры буйныя розніч-

ныя гандлёвыя сеткі: «Віталюр», «Суседзі», «Санта» і «Карона». Актыўна далучаюцца прадпрыемствы мікра-, малага і сярэдняга бізнесу, якім патрэбны танны і зручны сэрвіс для хуткіх і празрыстых разлікаў».

Празны купляю дома

Магчымасці праграмы пастаянна пашыраюцца. Не так даўно для тых, хто часта перамяшчаецца на грамадскім транспарце, быў аблічбаваны і папярковы праязны. Яго можна набыць на месца або на любую з трох дзяд. Пакуль магчымасць купіць электроннага праязнога была даступная жыхарам Барысава, Вілейкі, Коўрына, Ліды, Наваполацка, Оршы і Пінска. Сёння такая магчымасць з'явілася ў пасажыраў Ваўкавыска і Слоніма.

Дарчы, электронны праязны можна купіць не толькі ў аўтобусе, але і дома або ў офісе. На галоўнай старонцы праграмы сэрвісу побач з раздзелам «Мае квіты» націснуўшы на значок «Купіць». На старонцы вы ўбачыце спосабы аплаты і раздзел «Праязныя білеты». Са спіса выберыце горад, від транспарту і перыяд дзеяння праязнога. Пасля

аплаты документ захавецца ў раздзеле «Мае білеты».

Электронны праязны не знікне, нават калі вы вырашыце змяніць свой праезд. Вам проста неабходна нанова спампаваць сэрвіс Калі ўвойдзеце ў сістэму, ваш праязны зноў з'явіцца ў праграме, але ўжо на новым тэлефоне. У кожным горадзе традыцыйна ўкараненню тэхналогіі папярэднічае навучанне кантралёраў, якія ў выпадку неабходнасці дапамагаюць пасажырам скарыстацца інавацыйнай схема куплі квітка сапраўды вельмі проста. Адзінае, аб чым лепш паклапаціцца загодзі, усталяванне праграмы «аплаці™» на ваш смартфон. Зрабіць гэта можа любы жыхар краіны незалежна ад таго, кліентам якога банка ён з'яўляецца. Нагадаем, тэхналогія аплаты праезду на грамадскім транспарце па QR-кодзе ўпершыню была ўкаранёна ў Барысава. Услед за імі інавацыя стала даступная жыхарам іншых гарадоў. Тэхналогія тыражуецца і ў маршрутных таксі. Аплаціць праезд з дапамогай мабільнай праграмы «аплаці™» можна ў Мінску на маршруце № 1077 (Сухарава-6 — Камароўскі рынак) і ў Мар'іёве.

Сяргей КУРКАЧ.